

Actieplan 2021

Erfgoedcel Viersprong

Inleiding

Het actieplan 2021 geeft de uitvoering aan van de acties gekoppeld aan de strategische en operationele doelstellingen zoals vastgelegd in het cultureel-erfgoedconvenant voor de beleidsperiode 2021-2026.

Aangezien we in het begin van een nieuwe beleidsperiode staan, focussen verschillende acties zich nog op “in kaart brengen, verkennen en sensibiliseren” om in het vervolg van de beleidsperiode te concretiseren.

Het actieplan 2021 werd opgemaakt in november 2020 en werd voorgelegd aan de reflectiegroep op 1 december 2020.

De raad van bestuur keurde het actieplan met bijhorende begroting goed op 7 december 2020.

Doelstellingen

1. Zorg voor cultureel erfgoed

SD 1: Erfgoed Viersprong stelt de zorg voor de cultureel-erfgoedcollecties voorop. Dit realiseert ze met een blijvende en geoptimaliseerde dienstverlening, versterkt door een meer strategische erfgoedzorg-benadering.

OD 1.1: Erfgoed Viersprong stimuleert en ondersteunt de erfgoedactoren in de regio bij het uitwerken van een visie en strategie m.b.t. hun eigen collectie. Erfgoed Viersprong ontwikkelt samen met het veld een regiobrede collectievisie als kader voor de eigen werking en die van de erfgoedactoren.

Erfgoed Viersprong zet in 2021 vooral in op verdere sensibilisering m.b.t. collectievisie, om hier de komende jaren dieper op in te gaan. Dit geldt zowel voor de individuele als regiobrede collectievisies. Voor het Gemudes wordt ook ondersteuning voorzien.

Collectievisie en -strategie voor individuele actoren

Ondersteuning Gemudes

In 2021 zal Erfgoed Viersprong het Gemudes verder ondersteunen in de aanpak en opmaak een collectievisie en -strategie. Het begeleidingstraject dat de voorbije jaren reeds werd opgestart, wordt verdergezet in 2021 met de bedoeling om in 2021 tot een toepasbare strategie te komen voor de verdere werking. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van bestaande methodieken, indien nodig aangepast aan lokale context.

Algemene sensibilisering

Erfgoed Viersprong sensibiliseert collectiebeherende erfgoedactoren over het belang van een collectievisie- en beleid, met speciale aandacht voor De Muntenaar. (Cfr. 1.2)

Er wordt een basissensibilisering uitgerold naar beheerders van religieuze collecties worden, ook de relevante gemeentelijke diensten worden hierbij betrokken. Op deze manier wordt het belang van een

strategie voor de religieuze collecties en hun toekomst blijvend benadrukt en vergroot het bewustzijn hierrond.

Regiobrede collectievisie

Opstart thematisch overleg

Erfgoed Viersprong polst bij verschillende deelsectoren (beheerders religieus erfgoed, museale collecties...) naar hun interesse om thematisch te overleggen en brengt hen samen als aanzet naar een meer regionale visie.

Aanvulling veldtekening

De bestaande veldtekening van erfgoedcollecties in de regio's wordt permanent aangevuld. Op deze wijze wil Erfgoed Viersprong een zo volledig mogelijk beeld krijgen op de collecties, actoren en hun stand van zaken in de regio.

OD 1.2: Erfgoed Viersprong biedt beheerders van roerend cultureel-erfgoedcollecties ondersteuning bij de registratie en inventarisatie van hun collecties of bij de actualisatie van reeds geïnventariseerde collecties

Ondersteuning De Muntenaar

In 2020 onderzocht Erfgoed Viersprong de mogelijkheden tot inventarisatie van het archief en de collectie van vzw De Muntenaar. In 2021 bieden we hierin verder ondersteuning. Hierbij wordt een duidelijk kader gehanteerd inzake de aanpak, dienstverlening en taakverdeling m.b.t. de collectie. Er wordt onderzocht of het mogelijk is hiervoor de vrijwilligers van Erfgoed Viersprong in te schakelen. Het is de bedoeling dit kader verder te formaliseren tot een standaardaanpak "Hoe omgaan met privécollecties". Op deze manier genereert dit project bredere relevantie voor andere collecties, maar ook voor andere erfgoedcellen.

Ondersteuning Gemudes

De afronding van de inventarisatie van het Gemudes met behulp van de vrijwilligers van Erfgoed Viersprong kon in 2020 niet afgerond worden. Daarom wordt dit in 2021, van zodra de situatie dit toelaat, opnieuw opgestart en daarna afgerond.

Inventarisatie religieus erfgoed

Door de coronacrisis kon de inventarisatie van het religieus erfgoed in de regio in 2020 niet afgerond worden. Daarom wordt dit, van zodra de situatie het toelaat, weer opgenomen in 2021. Concreet wordt de kerk van Landskouter verder afgewerkt. De kerk van Bottelare staat vervolgens op het programma. De inventarissen van de kerken van Balegem en Zaffelare worden afgewerkt.

Actualisatie bestaande inventarissen

Kerkbesturen en musea zullen een communicatie ontvangen waarin wordt nagevraagd of hun inventaris nog actueel is. Tevens zal aangekondigd worden dat de ontsluiting via Erfgoedinzicht zal overschakelen naar Erfgoedplus voor religieuze collecties.

Voor de actualisatie van ICE verwijzen we naar 1.5

Registratie en inventarisatie nieuwe collecties

Wanneer Erfgoed Viersprong nieuwe collecties op het spoor komt, worden de beheerders hiervan gesensibiliseerd over het belang van een goede inventaris. De tools die in het verleden ontwikkeld werden (bv. voor culturele archieven) worden verder aangereikt ter ondersteuning.

OD 1.3: Erfgoed Viersprong bepaalt, o.b.v. de reeds ontwikkelde expertise op Vlaams niveau, een specifieke strategie en aanpak voor de waardering en herbestemming van religieuze erfgoedcollecties en gemeentelijke musea. Ze biedt ondersteuning bij de toepassing ervan

Vergroten van expertise

Het team van Erfgoed Viersprong volgt minimum een vorming m.b.t. de aanpak van waarderings- en herbestemmingsvraagstukken.

Musea: Gemudes

Erfgoed Viersprong volgt mee de noden van de musea op inzake waardering en herbestemming:
- Begeleiding bij het GeMuDes (zie ook 1.1). Na de afronding van de inventarisatie zal Erfgoed Viersprong het Gemudes ondersteunen bij het opstarten van een waarderingstraject van de collectie. De bestaande draaiboeken worden aangereikt om dit proces vorm te geven. Erfgoed Viersprong voorziet begeleiding in de opstart en opvolging van het traject en coacht de vrijwilligers en betrokkenen bij het museum om dergelijk waarderingstraject zelf aan te pakken.

Musea: MAD

Het MAD Melle start in het najaar van 2021 (onder voorbehoud van corona) met het participatief waarden van haar collectie. Erfgoed Voersprong stelt haar expertise ter beschikking en bekijkt samen met het MAD op welke manier er ondersteuning kan geboden worden bij de opstart van dit traject.

Religieus erfgoed

Erfgoed Viersprong bouwt haar expertise uit in het begeleiden en ondersteunen van waardering en herbestemmen van religieuze roerende collecties. Hiervoor wordt in 2021 één kerk (waarschijnlijk Moortsele) geselecteerd als proef.

Er worden afspraken gemaakt naar taakverdeling op verschillende niveaus (lokaal, regionaal, Vlaams) zodat de expertise en ondersteuning van o.a. PARCUM en FARO mee ingeschakeld wordt. Het is de bedoeling tot een draaiboek te komen om dit proces te stroomlijnen.

Er wordt onderzocht of het mogelijk is vrijwilligers op te leiden om dit proces in de toekomst mee op te volgen.

OD 1.4: Erfgoed Viersprong breidt haar expertise en ondersteuning m.b.t. behoud en beheer van collecties uit in lijn met de noden en uitdagingen van het cultureel-erfgoedveld in de regio. Hierdoor verbetert de zorg voor en de bewaaromstandigheden van het cultureel erfgoed in de regio.

Vergroten interne expertise inzake behoud en beheer

Het team van Erfgoed Viersprong vergroot de expertise inzake behoud en beheer. Hiervoor schoolt het personeel zich bij. Indien nodig wordt beroep gedaan op externe expertise die vervolgens intern verankerd wordt.

Sensibilisering en dienstverlening m.b.t. behoud en beheer

Erfgoed Viersprong onderzoekt hoe het bewustzijn rond correct behoud en beheer van roerend erfgoed in de regio kan vergroten.

In haar eigen communicatie is extra aandacht voor dit onderwerp. Dit kan bv. door een rubriek in de nieuwsbrief of door het in de kijker plaatsen van de mogelijkheden van de uitleendienst (anoxieset etc.)

In haar dienstverlening biedt Erfgoed Viersprong advies over infrastructuur, depot- en bewaarnoden. Erfgoed Viersprong faciliteert de groepsaankoop van verpakkings- en conserveringsmateriaal van de provincie Oost-Vlaanderen. Door de bestellingen van alle Oost-Vlaamse erfgoedbeheerders te bundelen, wordt de prijs gedrukt. Cultureel-erfgoedorganisaties die hier gebruik van maken kunnen ook in 2021 beroep doen op een gedeeltelijke terugbetaling van de kosten door de cultureel-erfgoedcel.

Er wordt onderzocht of het opportuun is om in beperkte mate zelf ook extra materiaal aan te bieden of de aankoop hiervan te faciliteren (bv. zuurvrij papier, archiefdozen...)

OD 1.5: Erfgoed Viersprong zet in op het borgen van het immaterieel erfgoed in al zijn diversiteit in de regio, met de focus op bewustwording bij de erfgoedgemeenschappen en inwoners.

Integrale dienstverlening en ondersteuning

Erfgoed Viersprong heeft, waar mogelijk, in elke doelstelling en actie aandacht voor de koppeling tussen immaterieel, roerend erfgoed en onroerend erfgoed. In 2021 zal dit o.a. het geval zijn bij het thema Feestcultuur (zie verder deze OD), religieus erfgoed (zie o.a. OD 1.3) en wijkwerking (zie OD 3.1)

In haar communicatiestrategie wordt de aandacht voor ICE expliciet opgenomen (zie ook uitwerken van de communicatiestrategie, OD 2.2). Op deze manier worden beheerders van ICE-praktijken bewuster van de ondersteuning die Erfgoed Viersprong hen kan bieden.

In 2021 worden de beurzen vakmanschap opnieuw georganiseerd. Erfgoed Viersprong zorgt voor de bekendmaking van de oproep en maakt ambachtsmensen warm om hierop in te tekenen. Hiervoor deelt ze ervaring van vroegere deelnemers uit de regio (o.a. Iepelbroers, atelier Mestdagh)

Aandacht voor diversiteit verscheidenheid van het ICE in de regio

Het sensibiliseringsproject “wat bezielt hen” dat in 2020 werd opgestart, wordt verdergezet in 2021 en evolueert naar een tweede fase. Er wordt onderzocht of hiervoor ook een vrijwilliger of stagiair kan ingeschakeld worden.

De inventarisatie en sensibilisering wordt verdergezet. ICE-beheerders worden gestimuleerd om zich te registreren op www.immaterieelerfgoed.be

Traject feestcultuur

Feest

Onder het thema “Feest” wordt een borgingsactie voor feestcultuur op poten gezet in 2021-2022. In 2021 wordt onderzocht welk subthema (bv wijkkermis, carnaval...) extra aandacht krijgt en wordt dit geconcretiseerd.

Reuzen

De reuzenbeheerders in Merelbeke worden ondersteund in samenwerking en expertisedeling. De bestaande Vlaamse reuzeninventaris van Leca wordt geactualiseerd voor de reuzen in regio Viersprong.

Verdere ondersteuning Houtem Jaarmarkt

Erfgoed Viersprong biedt Houtem Jaarmarkt begeleiding en ondersteuning aan bij de rapportering aan Unesco, n.a.v. 10 jaar implementatie Conventie

OD 1.6: Cultureel erfgoedcollecties worden verder gedigitaliseerd en digitale collecties worden via databanken bewaard en ontsloten in lijn met de digitale visie van Erfgoed Viersprong en het Vlaams beleid.

Overdracht beelden erfgoedbank naar Meemoo

In 2020 werd een traject opgestart om het digitaal archief van de Erfgoedbank Land van Rode in bewaring te geven bij Meemoo (Vlaams instituut voor het archief). De twee eerste batches werden reeds doorgegeven in 2020. De derde en laatste batch staat klaar om in het voorjaar ook aan Meemoo overgedragen te worden. Hierdoor zijn de beelden voor de toekomst veilig bewaard, en kan Erfgoed Viersprong deze ook te allen tijde consulteren.

Doorstart Erfgoedbank Land van Rode

Erfgoedbank Land van Rode ontsluit het gedigitaliseerde “zwerfgoed” van de regio. Ook in 2021 worden beheerders van relevant zwerfgoed aangespoord en ondersteund om hun collecties te digitaliseren en te bewaren en ontsluiting via de erfgoedbank Land van Rode.

In 2021 gaat Erfgoed Viersprong tevens op zoek naar een nieuwe toekomst voor de Erfgoedbank Land van Rode. Het huidige systeem kent heel wat gebreken (gebruiksvriendelijkheid, functioneren van bepaalde toepassingen, kostprijs, mogelijkheden ontsluiting).

In 2021 wordt onderzocht welke functionaliteiten en eigenschappen er aan de eigen erfgoedbank moeten gekoppeld worden. De Vlaamse evoluties inzake erfgoedbanken worden hierbij nauwkeurig opgevolgd. Deze denkoefening maakt deel uit van gehele communicatiestrategie en digitale visie van Erfgoed Viersprong (zie ook OD 2.2)

Tevens wordt met de Oost-Vlaamse erfgoedbanken afgestemd wat de mogelijkheden zijn om een gezamenlijke erfgoedbank op poten te zetten. Verschillende scenario's worden hierbij onderzocht.

Erfgoedinzicht en erfgoedplus

Erfgoed Viersprong communiceert naar de beheerders van religieus erfgoedcollecties dat zij vanaf 2021 naar ErfgoedPlus i.p.v. Erfgoedinzicht zullen verplaatst worden.

Na afronden van de inventarisatie van het Gemudes, wordt onderzocht of deze kan ontsloten worden op Erfgoedinzicht.be.

2. Zichtbaarheid, bekendheid en participatie

SD 2: Erfgoed Viersprong ondersteunt de erfgoedactoren in de regio en ontwikkelt eigen initiatieven met het oog op een grotere bekendheid en zichtbaarheid van het cultureel erfgoed in de regio, alsook een grotere en bredere participatie.

OD 2.1 Erfgoed Viersprong stimuleert aantrekkelijke eigentijdse presentaties van cultureel-erfgoedcollecties in de musea en op digitale platformen. Ze inspireert, ondersteunt en ontwikkelt verfrissende initiatieven om het cultureel erfgoed meer buiten de muren van de traditionele toonplekken of depots te brengen.

Erfgoeddag

Erfgoed Viersprong coördineert opnieuw de organisatie van Erfgoeddag in de regio en zorgt voor een gezamenlijke brochure.

Daarnaast wordt onderzocht of het mogelijk om zelf een activiteit op touw te zetten rond het bakkersambacht (nachtwerk cfr thema De Nacht). Verschillende bakkers werden hiervoor al gecontacteerd in 2020.

Er wordt bekeken of er kan ingezet worden op het extra aantrekken van een specifieke doelgroep, met name gezinnen met kinderen op Erfgoeddag. (Cfr. 2.4)

Toegankelijke presentatieformats en alternatieve toonplekken

Erfgoed Viersprong gaat samen met de gemeentes op zoek naar nieuwe manieren om erfgoed bij de inwoners te brengen en alternatieve toonplekken te ontwerpen. In 2021 wordt er vooral op ingezet om inspiratie en enthousiasme hiervoor los te weken bij de gemeentelijke ambtenaren en politici en om een paar mogelijke pistes op tafel te krijgen.

Digitale presentatie

Het gebruik van de Erfgoedapp wordt verder gepromoot. Erfgoed Viersprong biedt ondersteuning aan erfgoedspelers die hiermee aan de slag willen.

De eigen tools met de erfgoedapp (o.a. panelen *Uit goeie grond*) worden up-to-date gehouden.

De erfgoedbank Land van Rode wordt ook in 2021 gebruikt om een breed publiek van thuis uit collecties in de regio te laten ontdekken.

10 jaar Erfgoed Viersprong

Erfgoed Viersprong bestaat 10 jaar en maakt van 2021 een feestjaar waarbij het erfgoed van de regio en Erfgoed Viersprong op originele wijze extra in de kijker zal geplaatst worden. Concrete uitwerking volgt in voorjaar 2021.

OD 2.2: Erfgoed Viersprong actualiseert haar publieksgerichte communicatie en ondersteunt en stimuleert erfgoedactoren bij de optimalisering van hun eigen communicatie.

Vernieuwde communicatiestrategie

Erfgoed Viersprong zet in 2021 in op het herwerken van de integrale communicatiestrategie, waarbij erfgoedcel en IOED op een gezamenlijke manier naar voren komen. De verschillende communicatiemiddelen (website, nieuwsbrief, facebook etc.) worden hierbij onder de loep genomen.

In het kader hiervan wordt een communicatiebrochure voor de gehele projectvereniging ontworpen en verspreid.

Het personeel van Erfgoed Viersprong schoolt zich bij omtrent communicatiestrategie door het volgen van minstens 1 gespecialiseerde opleiding.

Publieksgerichte communicatie

De verjaardag van 10 jaar Erfgoed Viersprong wordt, samen met de vernieuwde communicatiestrategie aangegrepen om een intensievere communicatiecampagne op touw te zetten.

Erfgoed Viersprong monitort en evalueert haar communicatie.

OD. 2.3: Erfgoed Viersprong stimuleert en begeleidt erfgoedgemeenschappen om participatiever te werk te gaan en maakt inwoners warm voor een actieve participatie aan de cultureel-erfgoedwerking in de regio.

Ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedprojecten

Erfgoed Viersprong ontwikkelt in 2021 een nieuw subsidiesysteem voor lokale cultureel-erfgoedprojecten. In dit systeem zal nog steeds de mogelijkheid bestaan om 3 maal per jaar een dossier in te dienen voor projectsubsidies. Daarnaast wordt ook een systeem van “co-creatie” voor participatieve erfgoedprojecten met uitstraling op poten gezet, waarbij naast een hoger subsidiebedrag, ook personeelsinzet ter beschikking gesteld wordt. Maar één project per jaar kan gehonoreerd worden voor dergelijke co-creatie. Een externe commissie beoordeelt de subsidieaanvragen. Omdat het nieuwe subsidiereglement nog in ontwikkeling is, wordt de aanvraagronde van 20 januari 2021 geschrapt.

Participatief borgingstraject reuzen Merelbeke

Erfgoed Viersprong faciliteert het participatief borgingstraject van de reuzen van Merelbeke i.s.m. Dienst Erfgoed Merelbeke. In 2021 ligt de focus op actualisering inventarisatie, documenteren, en verhogen van de lokale zichtbaarheid en betrokkenheid.

Sensibiliseringsacties inzake participatie

Erfgoed Viersprong sensibiliseert de gemeentes en verschillende adviesraden over waarde en het potentieel van een (participatieve) erfgoedwerking, en over ondersteuning die de erfgoedcel biedt bij dergelijke participatieve trajecten.

OD 2.4: Participatie en inclusiviteit zijn belangrijke aandachtspunten in de werking van en bij de ondersteuning door Erfgoed Viersprong. Specifieke aandacht is er voor patiënten uit de geestelijke gezondheidszorg en gezinnen met kinderen.

Traject inburgering en integratie

In 2021 volgt Erfgoed Viersprong een traject bij het Agentschap Inburgering en Integratie om in de erfgoedcelwerking ook beter afstemming te vinden bij cultureel diverse groepen. Hiervoor zijn verschillende infomomenten, vormingen en werksessies ingepland. Het is de bedoeling om de opgedane kennis expertise te gaan toepassen en te laten doorstromen naar het veld.

Iedereen welkom bij erfgoedactiviteiten

Erfgoed Viersprong wil er nauwer op toezien dat iedereen zich welkom voelt op erfgoedactiviteiten. Naast de toepassing van de bevindingen uit het traject inburgering en integratie, zullen vanaf 2021 de activiteiten toegankelijk zijn voor houders van een Uitpas.

Gezinnen met kinderen als doelgroep

Erfgoed Viersprong levert extra inspanningen om erfgoedactiviteiten aantrekkelijk te maken voor gezinnen met kinderen.

In 2021 wordt onderzocht of er rond het ICE van feestcultuur (cfr. OD 1.5) een activiteit op maat kan ontwikkeld worden. Ook voor Erfgoeddag wordt bekeken of er een actie voor gezinnen met kinderen kan gelanceerd worden.

Samenwerking met patiënten uit de geestelijke gezondheidszorg

Zie OD 2.5

Lancering outreachkoffer LoS

In de voorbije beleidsperiode werden vijf *outreachkoffers* gemaakt met materiaal uit het LoS. Deze koffers die kunnen uitgeleend worden via het LoS zelf, de bibliotheek, de cultuurdienst e.a. kanalen. De lancering en promotiecampagne, in samenwerking met de gemeente Lochristi en het LoS, kon in het voorjaar van 2020 niet doorgaan wegens corona. Wanneer de situatie het in 2021 toelaat, zullen de koffers gelanceerd worden. In samenwerking met FARO worden vrijwilligers, mantelzorgers, animatoren van WZC's, leden van ouderenverenigingen, etc. opgeleid om de koffer en de objecten te gebruiken voor activiteiten met kwetsbare en zorgbehoevende ouderen

OD 2.5: De expertise die Erfgoed Viersprong uitbouwde in de samenwerking tussen erfgoed en de sector van geestelijke gezondheidszorg wordt blijvend geactualiseerd en verdiept. Er wordt onderzocht of de methodiek van het pilootproject "Ingemaakt Erfgoed" toegepast kan worden in andere instellingen in de regio.

Samenwerking met Karus

De groep waar Erfgoed Viersprong de voorbije jaren de trajecten "Ingemaakt Erfgoed" mee uitbouwde, is verhuisd naar de afdeling van Karus in Sint-Denijs-Westrem. In 2021 wordt daarom onderzocht op welke wijze de samenwerking met Karus kan verdergezet worden.

Toepassing elders in de regio

In 2021 worden nieuwe mogelijkheden tot samenwerking met andere instellingen voor geestelijke gezondheidszorg in de regio onderzocht. Erfgoed Viersprong legt contacten met nieuwe partners en onderzoekt de mogelijkheid om hier rond een kerngroep (met bv therapeuten, instellingsverantwoordelijken, specialisten van Faro etc.) samen te stellen die het traject mee vorm wil geven.

OD 2.6: Erfgoed Viersprong stimuleert en ondersteunt toeristische diensten en andere toeristische actoren om het toeristisch erfgoedpotentieel van de regio verder te ontwikkelen. Hierdoor vergroot de uitstraling van en belangstelling voor het cultureel erfgoed binnen én buiten de regio.

Samenwerking toeristische spelers

- *Toerisme Waasland en Toeristische dienst Lochristi voor LoS*

Erfgoed Viersprong volgt de initiatieven van Toerisme Waasland en de Toeristische dienst van Lochristi m.b.t. de toeristische uitbouw van het LoS mee op.

- *Samenwerking Toerisme Vlaamse Ardennen "Route 42"*

In 2019-2020 startte Toerisme Vlaamse Ardennen met de ontwikkeling van toeristische onthaalnetwerken. *Route 42* werd als een van de onthaalnetwerken geselecteerd. Bij de verdere invulling hiervan stimuleert Erfgoed Viersprong de aandacht voor de cultureel-erfgoedverhalen van Sint-Lievens-Houtem en Oosterzele.

3. Vernieuwende thematische erfgoedtrajecten

SD3: Erfgoed Viersprong initieert vernieuwende thematische erfgoedtrajecten. Hierbij gaat extra aandacht naar de ontwikkeling en toepassing van participatieve methodieken en het delen van de opgebouwde expertise.

OD 3.1: Cultureel erfgoed dat door inwoners als typerend wordt ervaren voor het leven in buurten, wijken en dorpen, wordt actief verkend. Inwoners, erfgoedactoren en Erfgoed Viersprong gaan met een brede blik aan de slag met dit erfgoed. Erfgoed Viersprong ontwikkelt, samen met diverse experts ter zake, methodieken voor het opzetten van dergelijke participatieve erfgoedtrajecten.

Ontwikkelen participatieve methodiek

Het personeel van Erfgoed Viersprong schoolt zich bij in participatieve methodieken om deze specifiek in lokale context te kunnen toepassen.

Opstartfase van het traject

Erfgoed Viersprong onderzoekt verschillende mogelijkheden en pistes m.b.t. de concrete invulling en opstart voor dit traject. Er wordt een sensibiliseringscampagne op poten gezet en er wordt onderzocht welke wijken en dorpen in de Viersprong-regio in aanmerking komen.

Er wordt gezocht naar partners op diverse niveaus (op wijkniveau, gemeentelijk niveau en regionaal niveau bv. externe partner zoals Vorming Plus)

Hierdoor wordt in 2021 de basis gelegd voor de verdere uitrol van het traject in de toekomst, zowel wat betreft locatie als partners.

Bijkomende projectfinanciering

Erfgoed Viersprong gaat op zoek naar bijkomende financiering ter ondersteuning van dit traject (bv. via leadertrajecten, projectsubsidies bovenlokaal cultuurbeleid, projectsubsidies sociaal-cultureel volwassenenwerk ...). In 2021 wordt een dossier voor extra financiering voorbereid en ingediend.

OD 3.2: Via een participatief project verkent Erfgoed Viersprong het cultureel erfgoed in de regio in relatie tot de mobiliteitscultuur vanaf de tweede helft van de 20ste eeuw tot op heden en in de toekomst, en plaatst het in de kijker.

In 2021 zijn er nog geen specifieke acties gepland m.b.t. deze OD.

4. Samenwerking en expertisedeling

SD 4: Structurele samenwerking en expertisedeling op diverse niveaus versterkt het regionale erfgoedveld en verbetert de zorg voor en omgang met het erfgoed in de regio.

OD 4.1: Op regionaal vlak bewaakt Erfgoed Viersprong een geïntegreerde erfgoedwerking waarbij de erfgoedcelwerking en de Intergemeentelijke Onroerende Erfgoeddienst (IOED) elkaar aanvullen en versterken.

Projectmatige samenwerking

Beide deelwerkingen van Erfgoed Viersprong zoeken naar een integrale erfgoedbenadering bij het participatieve project rond wijkwerking. (Zie OD 3.1)

Interne afstemming

Er is actief overleg en afstemming tussen beide deelwerkingen van Erfgoed Viersprong en een gezamenlijke voorbereiding voor het actieplan 2022. De communicatiestrategie wordt op beide deelwerkingen afgestemd. (Zie ook OD 2.2 en 5.2)

OD 4.2: Erfgoed Viersprong ondersteunt het erfgoedveld in de regio door expertisedeling en versterking van het netwerk.

Netwerk van het veld

Erfgoed Viersprong grijpt haar 10de verjaardag aan om het bestaande netwerk nog te verbreden en verstevigen en nieuwe spelers in contact te brengen met gevestigde waarden.

Erfgoed Viersprong evalueert en herdenkt in 2021 de samenstelling en werking van de reflectiegroep. Hierdoor wordt de erfgoedgemeenschap op een betere manier betrokken bij de werking van de erfgoedcel.

Erfgoed Viersprong onderzoekt de mogelijkheid om thematische netwerk- en ontmoetingsmomenten in de regio te organiseren. (Zie ook OD 1.1)

Organisatie van vormingen

De cultureel-erfgoedcel organiseert in 2021 minimum twee vormingen voor het cultureel-erfgoedveld en het bredere socio-culturele veld.

Gepland op 25 maart 2021: Verzekeringen en aansprakelijkheid voor verenigingen, i.s.m. Vorming Plus
Locatie: bibliotheek Oosterzele

Uitleendiensten

Uitleendienst cultureel-erfgoedcel

De cultureel-erfgoedcel stelt materiaal ter beschikking dat door erfgoedverenigingen of particulieren kosteloos geleend kan worden. Een volledig overzicht van het materiaal in de uitleendienst is te vinden op de website van de cultureel-erfgoedcel: <http://erfgoedcelviersprong.be/aan-de-slag/uitleendienst/>

Uitleenpunt voor de uitleendienst erfgoed van Faro

Erfgoed Viersprong blijft in 2021 uitleenpunt voor de uitleendienst van Faro.

Beide uitleendiensten worden gepromoot in de regio

OD 4.3: Erfgoed Viersprong breidt haar netwerk uit naar andere beleids- en expertisedomeinen ter versterking en optimalisering van de werking.

Voor het traject rond geestelijke gezondheidszorg worden contacten gelegd naar met andere instellingen. (Cfr. OD 2.5)

Voor het traject rond wijkwerking wordt gezocht naar partners met expertise in participatie en gemeenschapsvorming (cfr OD 3.1)

Door het traject met het agentschap Inburgering en integratie wil Erfgoed Viersprong haar netwerk m.b.t. culturele diversiteit uitbreiden. (Cfr. OD 2.4)

OD 4.4: Erfgoed Viersprong houdt de lokale besturen nauw betrokken bij het cultureel erfgoed en de erfgoedwerking in de regio door structurele samenwerking. De werkingen worden op elkaar afgestemd.

Op niveau van de gemeentes wordt overleg ingepland met:

- de gemeentelijke bibliotheken
- toeristische diensten
- de gemeentelijke cultuurambtenaren
- schepenen van cultuur en/of erfgoed (individueel)
- de raad van bestuur
- Via de raad van bestuur worden de meerderheid en oppositie van de betrokken gemeentes structureel betrokken bij de werking van Erfgoed Viersprong (zie ook OD 5.3).

OD 4.5: Erfgoed Viersprong verstevigt haar netwerk ook buiten de eigen regio en zet in op versterkte samenwerking en gedeelde expertise met de andere Oost-Vlaamse erfgoedcellen.

OVEO

Er is regelmatig overleg tussen de Oost-Vlaamse erfgoedcellen. In 2021 wordt onderzocht hoe het vormingsaanbod beter op elkaar kan afgestemd worden en wat de mogelijkheden zijn voor de oprichting van een “erfgoedacademie”.

OD 4.6: Er wordt structureel en projectmatig expertise uitgewisseld en samengewerkt met het Vlaams cultureel-erfgoedveld.

Erfgoed Viersprong neemt op Vlaams niveau deel aan COP beleid, COP Digi en andere thematische overlegmomenten door Faro georganiseerd.

Erfgoed Viersprong neemt deel aan overlegmomenten met de verschillende de cultureel-erfgoedorganisaties met een landelijke dienstverlenende rol (CAG, PARCUM, Histories, ETWIE,

5. Interne werking

SD 5: Duurzaamheid, kwaliteitszorg en kennisborging staan centraal in de interne werking van Erfgoed Viersprong. De werking is afgestemd op het heden en is klaar voor de toekomst.

OD 5.1: Erfgoed Viersprong besteedt extra aandacht aan kennisborging binnen de werking, en aan het ontwikkelen van methodieken en expertise die breed inzetbaar zijn. De competenties van de eigen medewerkers worden versterkt afhankelijk van de noden.

Vorming van het personeel

Om de competenties van de werknemers van de cultureel-erfgoedcel te vergroten, neemt het personeel deel aan vormingen en studiedagen die passen binnen het takenpakket en de opdrachten van elk personeelslid. In 2021 is er vooral aandacht voor participatie, waarderings- en herbestemmingstrajecten, communicatie en culturele diversiteit.

Projectfiches

Bij aanvang van nieuwe projecten en trajecten wordt een “projectfiche” opgesteld waarin de doelen, methodieken, partners etc. worden opgesomd. Deze fiches worden tussentijds en na afloop van het project aangevuld met evaluatie en leerpunten, zodat ze een beknopte en deelbare neerslag van het project vormen.

OD 5.2: De cultureel-erfgoedcel en de IOED stemmen hun interne werking op elkaar af met het oog op efficiëntie- en effectiviteitswinsten, zo bijvoorbeeld op het vlak van communicatie, vrijwilligersbeleid en personeelsbeleid.

Gezamenlijke communicatiestrategie en – campagne

In 2021 werkt Erfgoed Viersprong een nieuwe communicatiestrategie uit voor de gehele projectvereniging. Er is hiertoe interne afstemming tussen erfgoedcel en IOED. In het kader van deze communicatiestrategie wordt een gezamenlijke brochure ontworpen en verspreid om de werking en dienstverlening van Erfgoed Viersprong in de regio te promoten.

Vrijwilligersbeleid

De cultureel-erfgoedcel en IOED Viersprong passen een gezamenlijk vrijwilligersbeleid toe en actualiseren in 2021 het vrijwilligersbeleidsplan. (Cfr. OD 5.6)

Personeelsbeleid

Het huishoudelijk reglement wordt voor de gehele projectvereniging onder de loep genomen en indien nodig aangepast. (Cfr. OD 5.5)

OD 5.3: De interne werking wordt blijvend geoptimaliseerd. Er wordt tussentijds grondig geëvalueerd op zakelijk, inhoudelijk en financieel vlak en bijgestuurd waar nodig.

Cyclus van functionerings- en evaluatiegesprekken

De resultaten van de functioneringsgesprekken uit 2020 worden opgevolgd in de functioneringsgesprekken van 2021. Er wordt onderzocht of de functieprofielen moeten geactualiseerd worden.

Zakelijke en financiële controle

Erfgoed Viersprong hanteert vaste uitgeschreven procedures die de zakelijke en inhoudelijke werking regelen. Het financiële luik van de projectvereniging wordt door de boekhouder (meermaals per jaar) en revisor (eenmaal per jaar) gecontroleerd.

Verantwoording aan de raad van bestuur

De personeelsleden van Erfgoed Viersprong rapporteren over de zakelijke, financiële en inhoudelijke werking aan de raad van bestuur. Deze komt minimum viermaal per jaar samen. Het team neemt voltallig deel aan de raad van bestuur ter bevordering van een goede lokale samenwerking.

Overleg met de reflectiegroep

Het cultureel erfgoedveld wordt via vertegenwoordiging in de reflectiegroep structureel betrokken bij de werking van Erfgoed Viersprong. Zij bereiden mee de vergaderingen van de Raad van Bestuur voor. De reflectiegroep komt minimum driemaal per jaar samen. Het team neemt voltallig deel aan het overleg ter bevordering van de lokale netwerking en samenwerking.

OD 5.4: Duurzaamheid is een belangrijk begrip binnen de interne werking van de erfgoedcel met extra aandacht voor digitale en ecologische duurzaamheid.

Digitale duurzaamheid en digitale maturiteit

Erfgoed Viersprong hanteert de zelfevaluatiETOOL r(ond digitale maturiteit (<https://www.digitalematuriteit.be/>) en heeft hier extra aandacht voor het aanpassen van de website en de uitwerking van de toekomst van de erfgoedatabank. Erfgoed Viersprong gebruikt een paswoordenkluis voor het veilig opslaan van haar wachtwoorden.

Ecologische duurzaamheid

Erfgoed Viersprong zet in op ecologische duurzaamheid: waar mogelijk wordt gekozen voor lokale producten en eerlijke handel. In de keuze van kantooRMateriaal wordt gekozen voor ecologische producten.

Verplaatsing met een kleine ecologische voetafdruk worden gestimuleerd (fiets en openbaar vervoer). Voor korte dienstverplaatsingen wordt aangemoedigd om gebruik te maken van de dienstfiets.

OD 5.5: Een duurzaam personeelsbeleid zorgt dat het menselijk kapitaal van de projectvereniging optimaal tot zijn recht komt.

Structureel intern overleg

Het team van Erfgoed Viersprong houdt minimum tweewekelijks intern overleg. (Wanneer er structureel moet thuisgewerkt worden, dan is dit frequenter) (Zie ook OD 5.1)

Aanpassen huishoudelijk reglement

Er wordt gewaakt over een evenwichtige *work-life balance*. Het huishoudelijk reglement wordt geactualiseerd en voorziet de mogelijkheid tot thuiswerk en flexibele werktijden.

Teambuilding

Er wordt een jaarlijkse teambuilding met alle personeelsleden van de projectvereniging georganiseerd.

OD 5.6: De vrijwilligers van Erfgoed Viersprong voelen zich goed in de werking en worden op professionele wijze omkaderd.

Inzet van vrijwilligers

Erfgoed Viersprong heeft een trouwe poule van vrijwilligers die taken uitvoert, de inventarisatie van het religieus erfgoed, de inventarisatie van het MAD en GEMUDES. De cultureel-erfgoedcel past het takenpakket aan aan de competenties en de interesses van de vrijwilligers. De vrijwilligers worden opgeleid, tussentijds geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. Naargelang de noden worden nieuwe vrijwilligers gezocht.

Vrijwilligersbeleidsplan

Erfgoed Viersprong neemt haar vrijwilligersbeleidsplan als uitgangspunt en stuurt dit plan- samen met de IOED - bij indien nodig.

Ondersteuning van de vrijwilligers

De vrijwilligers van Erfgoed Viersprong krijgen een vrijwilligersvergoeding volgens de wettelijke standaarden en zijn correct verzekerd.

In de week van de vrijwilliger worden de vrijwilligers van Erfgoed Viersprong in de bloemetjes gezet. Jaarlijks organiseert Erfgoed Viersprong een ontmoetingsdag. Het is voor de vrijwilligers en diegenen die zich inzetten voor het cultureel erfgoed van de regio een uitstekende gelegenheid om de collega-erfgoedvrijwilligers terug te zien of beter te leren kennen.